

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO 1999
M. LAPKRIČIO 24 D. ĮSAKYMO NR. 95 „DĖL SAUGOS IR SVEIKATOS APSAUGOS
ŽENKLŲ NAUDOJIMO DARBOVIETĖSE NUOSTATŲ“ PAKEITIMO**

2014 m. gruodžio 8 d. Nr. A1-626
Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. lapkričio 24 d. įsakymą Nr. 95 „Dėl Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų“:

1.1. Pakeičiu preambulę ir ją išdėstau taip:

„Įgyvendindama 1992 m. birželio 24 d. Tarybos direktyvą 92/58/EEB dėl būtiniausių reikalavimų įrengiant darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklus (devintoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 2 tomas, p. 89) su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/27/ES (OL 2014 L 65, p. 1):“.

1.2. Pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintus Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatus:

1.2.1. Pakeičiu 1 punktą ir jį išdėstau taip:

„1. Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai (toliau – šie nuostatai) nustato minimalius reikalavimus darbuotojų saugos ir sveikatos ženklams ir jų naudojimui darbovietėse, ženklų reikšmę, formą, spalvas, taip pat darbdavių pareigas, įrengiant juos darbovietėse.“

1.2.2. Pakeičiu 2 punktą ir jį išdėstau taip:

„2. Šie nuostatai netaikomi:

2.1. ženklams, kai rinkai pateikiamos pavojingos medžiagos ir mišiniai, taip pat gaminiai ir (arba) įrenginiai, nebent kiti teisės aktai nurodo į šiuos nuostatus;

2.2. kelių, geležinkelių, vidaus vandenų, jūrų ir oro transportui reguliuoti.“

1.2.3. Pakeičiu 4 punktą ir jį išdėstau taip:

„4. Šių nuostatų reikalavimai yra privalomi visoms Lietuvos Respublikos teritorijoje esančioms įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, kitiems ūkio subjektams (toliau – įmonės).“

1.2.4. Pakeičiu 5.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.1. **saugos ir (arba) sveikatos apsaugos ženklai** (toliau šiuose nuostatuose – ženklai) – ženklai, teikiantys darbuotojų saugos ir sveikatos informaciją arba nurodymus vaizdiniu ženklu, spalva, šviečiančiu ženklu, garso signalu, žodiniu pranešimu, rankų ženklais apie konkretų objektą, veiklą, situaciją.“

1.2.5. Pakeičiu 5.7 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.7. **vaizdinis ženklas** – ženklas, kuris geometrinės formos, spalvos ir simbolio arba piktogramos deriniu teikia tam tikrą informaciją ir kuris įrengiamas matomoje vietoje, pakankamai ryškiai apšviestas.“

1.2.6. Pakeičiu 5.9 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.9. saugos spalva – spalva, kuriai priskiriama atitinkama saugos reikšmė;“.

1.2.7. Pakeičiu 5.10 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.10. simbolis arba piktograma – iliustracija, kuri apibūdina padėtį arba konkretų elgesį ir kuri naudojama ant vaizdinio ženklo arba apšviesto paviršiaus;“.

1.2.8. Pakeičiu 6 punktą ir jį išdėstau taip:

„6. Darbdaviai privalo įrengti ženklus pagal šių nuostatų reikalavimus ten, kur neįmanoma išvengti rizikos arba pakankamai ją sumažinti kolektyvinėmis saugos priemonėmis, darbo organizavimo metodais, būdais.

Darbdaviai atsižvelgia į profesinės rizikos vertinimą, nustatytą remiantis Profesinės rizikos vertinimo bendraisiais nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-457/V-961 „Dėl Profesinės rizikos vertinimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“, ir, kur reikia, įrengia ženklus.“

1.2.9. Pakeičiu 7 punktą ir jį išdėstau taip:

„7. Darbuotojai ir jų atstovai informuojami apie ženklus darbovietėje saugos ir sveikatos darbe teisės aktų nustatyta tvarka.“

1.2.10. Pakeičiu 8 punktą ir jį išdėstau taip:

„8. Darbdaviai privalo mokyti ir instrukuoti darbuotojus apie ženklų taikymą darbovietėje. Mokymo metu turi būti gerai išaiškinta ženklų reikšmė, visų pirma jų žodinės informacijos prasmė, taip pat kaip elgtis paprastais bei ypatingais atvejais.“

1.2.11. Pakeičiu 10 punktą ir jį išdėstau taip:

„10. Darbdaviai gali priimti ir taikyti griežtesnius negu išdėstyti šiuose nuostatuose reikalavimus, garantuojančius geresnę darbuotojų saugą ir sveikatą darbe, ypač atsižvelgiant į techninę pažangą.“

1.2.12. Pakeičiu 11 punktą ir jį išdėstau taip:

„11. Kai ženklai darbovietėse yra reikalingi šių nuostatų 6 punkte nurodytais atvejais, jie turi atitikti IV– XI skyrių reikalavimus.“

1.2.13. Pakeičiu III skyriaus pavadinimą ir jį išdėstau taip:

„III. MINIMALŪS BENDRIEJI REIKALAVIMAI ŽENKLAMS IR JŲ NAUDOJIMUI DARBOVIETĖSE“.

1.2.14. Pakeičiu 12 punktą ir jį išdėstau taip:

„12. Šiame skyriuje išdėstomi reikalavimai, aprašomas ženklų naudojimas ir nustatomos bendrosios ženklų tarpusavio keitimo ir derinimo taisyklės.“

1.2.15. Pakeičiu 13 punktą ir jį išdėstau taip:

„13. Ženkilai turi būti naudojami vien tik šiuose nuostatuose nustatytiems pranešimams arba informacijai teikti.“

1.2.16. Pakeičiu 14.1.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„14.1.4. judėjimo keliai turi būti pažymėti. Judėjimo keliams ženklini reikia naudoti patvarias saugos spalvos linijas;“.

1.2.17. Pakeičiu 17.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„17.1. kiti ženklai arba tos pačios rūšies skleidimo šaltinis, mažinant matomumą arba girdimumą. Todėl ypač būtina: vengti naudoti daug ženklų arti vienas kito; tuo pačiu metu nenaudoti dviejų šviečiančių ženklų, kurių reikšmę galima supainioti; nenaudoti šviečiančio ženklo šalia kito panašaus šviesos šaltinio; tuo pačiu metu nenaudoti dviejų garso signalų; nenaudoti garso signalo, jeigu aplinkos triukšmas gali jį slopinti;“.

1.2.18. Pakeičiu 21 punktą ir jį išdėstau taip:

„21. Jei šviečiančio ženklo ir (arba) garso signalo įjungimas reikalauja pradėti atitinkamą veiksmą, jis turi būti įjungtas tiek laiko, kiek reikia veiksmui atlikti.

Šviečiantys ženklai arba garso signalai turi būti išjungiami iškart po panaudojimo. Panaudojus šviečiantį ženklą arba garso signalą, būtina nedelsiant juos paruošti naujam naudojimui.“

1.2.19. Pakeičiu 24 punktą ir jį išdėstau taip:

„24. Vietose, patalpose arba aptvertose teritorijose, kur saugomas didelis kiekis pavojingų medžiagų ir (arba) mišinių, jeigu gamintojo tara arba talpyklos neturi reikiamo ženklinimo, būtina

naudoti tinkamą įspėjamąjį ženklą pagal 27.2 papunktį arba jas ženklini pagal 28 punkto nurodymus, nebent atskirų pakuočių ar talpyklų ženklinimas tinka šiam tikslui.

Jei 27.2 papunktyje nėra nurodyto lygiaverčio įspėjimo apie pavojingas medžiagas arba mišinius, turi būti naudojama atitinkama pavojaus piktograma, kaip nurodyta 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiančio ir panaikinančio direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL 2008 L 353, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 1272/2008), V priede.“

1.2.20. Pakeičiu 27.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„27.2. įspėjamieji ženklai

Esminiai požymiai: trikampio forma; juoda piktograma geltoname fone, juodas apvadas (geltona spalva turi dengti ne mažiau kaip 50 proc. vaizdinio ženklo paviršiaus).

Lengvai užsideganti medžiaga
arba aukšta temperatūra
(naudojamas, jeigu nėra
specialaus ženklo, įspėjančio apie
aukštą temperatūrą)

Sprogioji medžiaga

Toksinė medžiaga

Ėsdinančioji medžiaga

Radioaktyvioji medžiaga

Iškeltas kroviny

Pramoninės transporto priemonės

Atsargiai – elektra

Bendras pavojus
(šis įspėjamasis ženklas
nenaudojamas įspėjant apie
pavojingas chemines medžiagas
ar mišinius, išskyrus atvejus, kai
įspėjamasis ženklas naudojamas
pagal 32 punktą, nurodant
saugyklas, kuriose saugoma daug
pavojingų cheminių medžiagų ar
mišinių)

Lazerio spindulys

Oksiduojančioji medžiaga

Nejonizuojančioji spinduliuotė

Stiprus magnetinis laukas

Kliūtys

Staigus nuolydis

Biologinis pavojus

Žema temperatūra“

1.2.21. Pakeičiu 28 punktą ir jį išdėstau taip:

„28. Talpyklos, darbo vietoje naudojamos cheminėms medžiagoms ar mišiniams, klasifikuojamiems kaip pavojingi pagal kriterijus, taikomus bet kuriai fizinio pavojaus ar pavojingumo sveikatai klasei pagal Reglamentą Nr. 1272/2008, ir talpyklos, naudojamos tokioms pavojingoms cheminėms medžiagoms arba mišiniams sandėliuoti, kartu su matomais vamzdžiais, kuriuose yra laikomos pavojingos cheminės medžiagos ar mišiniai arba kuriais tos medžiagos ar mišiniai transportuojami, privalo būti ženklinami atitinkamomis pavojaus piktogramomis pagal šį Reglamentą. Ši nuostata netaikoma talpykloms, naudojamoms darbo vietoje trumpą laiką, ir talpykloms, kurių turinys dažnai keičiamas, jeigu imamasi alternatyvių reikiamų priemonių, ypač informuojant ir (arba) mokant darbuotojus, kad būtų užtikrintas toks pats apsaugos lygis. Nurodytas talpyklų ženklėjimas gali būti:

28.1. pakeičiamas išpėjamaisiais ženklais, nustatytais IV skyriuje, naudojant tokias pačias piktogramas arba simbolius. Jei 27.2 papunktyje nėra nurodyto lygiaverčio išpėjamojo ženklo, išpėjamajame ženkle turi būti naudojama atitinkama pavojaus piktograma, nustatyta Reglamento Nr. 1272/2008 V priede;

28.2. papildomas tam tikra informacija, pavyzdžiui, nurodomas pavojingos cheminės medžiagos ar mišinio pavadinimas ir (arba) formulė bei pavojaus ypatumai;

28.3. darbo vietoje pervežant talpyklas papildomas arba pakeičiamas ženklais, naudojamais visoje Europos Sąjungoje pervežant pavojingas chemines medžiagas arba mišinius.“

1.2.22. Pakeičiu 32 punktą ir jį išdėstau taip:

„32. Vietos, patalpos arba aptvarai, naudojami dideliems pavojingų medžiagų arba mišinių kiekiams sandėliuoti, turi būti pažymėti tinkamais išpėjamaisiais ženklais pagal 27.2 papunktį arba paženklinėti pagal 28 punkto nurodymus, nebent atskirų pakuočių arba talpyklų ženklėjimas tinka šiam tikslui, atsižvelgiant į 25.5 papunkčio reikalavimus dėl matmenų.

Jei 27.2 papunktyje nėra nurodyto lygiaverčio išpėjamo apie pavojingas chemines medžiagas arba mišinius, išpėjamajame ženkle turi būti naudojama atitinkama pavojaus piktograma, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 V priede.

Pavojingų medžiagų arba preparatų saugojimo vieta gali būti ženklinama išpėjamuoju ženklu „Bendras pavojus“.

Šiame punkte minėti ženklai ir etiketės turi būti pritvirtinti arba prie pat saugojimo vietos, arba ant saugyklos durų.“

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2015 m. birželio 1 d.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Algimanta Pabedinskienė